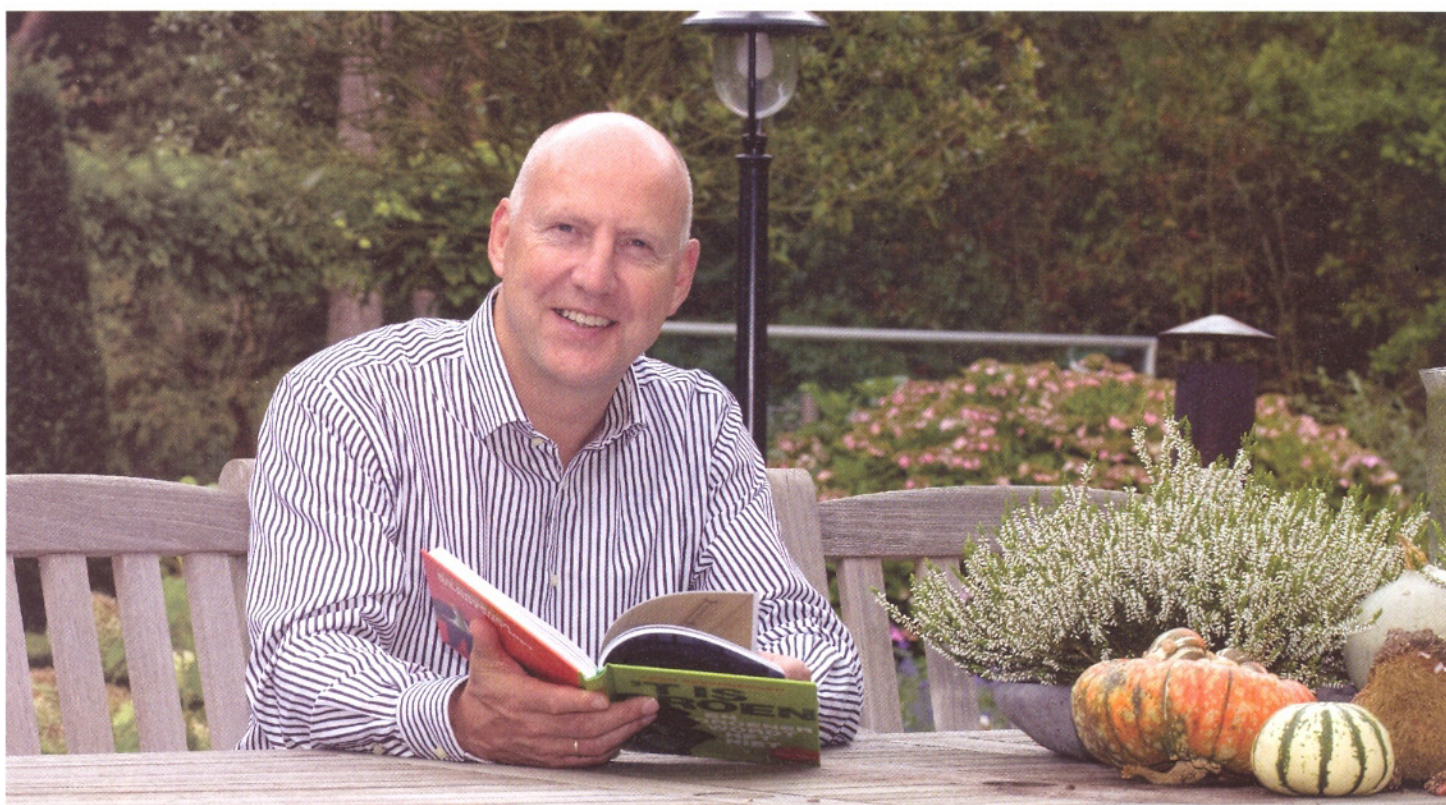

Leen Zevenbergen en het gedachtegoed van Eckart Wintzen

Mensen stimuleren in betekenisvol ondernemerschap

TEXT: MART RIENSTRA FOTOGRAFIE: HANS KOKX

'Wat in het leven kun je werkelijk beheersen? Niets, en gelukkig maar.'

De ontmoeting vindt plaats op de derde dinsdag van september: Prinsjesdag. Maar als de Koningin op tv de troonrede voorleest, steekt Leen Zevenbergen in zijn kantoor de open haard aan. Zijn aandacht is primair gericht op oude kranten, hout en aanmaakblokjes. De ondernemer heeft geen enkele behoefte om te luisteren naar de plannen van het kabinet. 'Balkenende doet precies wat ik van hem had verwacht: de kaasschaaf hanteren en *rücksichtslos* bezuinigen. Helaas volgt hij

daarmee het voorbeeld van duizenden bedrijven die in het afgelopen jaar vooral op de kosten zijn gaan letten, in plaats van te kijken naar mogelijke opbrengsten en groei.' Dat juist deze houding hem een doorn in het oog is, staat nadrukkelijk vermeld in Zevenbergen's nieuwste boek: 't Is groen en groener wordt het niet'. 'Bezuinigen is het makkelijkste dat er is. Voor schrappen en beknibbelen is geen visie nodig, dat kan iedereen. Daarmee onderscheid je je niet.'

Doorheen slepen

Volgens Zevenbergen is juist deze laatste opmerking kenmerkend voor de gemiddelde Nederlander. 'Wij willen niet meer opvallen, wij willen niet meer proberen, lef tonen, uniek zijn en dus ondernemen. Wij zijn *followers* geworden met maar één streven: zekerheid. Maar het is een schijnzekerheid, want wat in het leven kun je werkelijk beheersen? Niets, en gelukkig maar.' Daarom pleit hij voor een ander Nederland. 'Met ondernemers aan

De huidige wereldwijde crisis is volgens Leen Zevenbergen een *blessing in disguise*. Het opent velen de ogen, ontvet talloze organisaties en genereert vooral creativiteit en ondernemerschap. Als het aan de 51-jarige ondernemer ligt, mag de economische dip zelfs nog wel een graadje erger: 'Dan ontwaken nog meer mensen uit hun slaap.' Zelf heeft Zevenbergen zijn missie in het leven inmiddels gevonden: betekenisvol ondernemerschap stimuleren, net zoals zijn vriend en collega Eckart Wintzen jarenlang heeft gedaan.

het hoofd, geen managers en bestuurders die naar binnen kijken in plaats van naar buiten. Want daar ligt wel het geld, de omzet. Dat zien managers nauwelijks, omdat ze vooral bezig zijn met beheren. Prima in tijden van economische voorspoed. Maar als het even tegenzit, heb je niets aan deze mensen. Dan heb je *shapers* nodig, mensen die een oplossing creëren. Ondernemers die *out of the box* denken, soms een beetje vreemd zijn, maar ons er wel doorheen slepen.' Dat is volgens Zevenbergen hard nodig, want de vlag hangt in Nederland economisch gesproken bijna halfstok. 'En dat is weer het gevolg van het niet durven maken van keuzes. Waarop richt je je, waar durf je in te investeren? Wij hebben, in tegenstelling tot andere landen, geen speerpunten geformuleerd: sectoren waarin we internationaal uitblinken en als land onderscheidend zijn. En voor zover we dit wel hebben gedaan, is dat vooral van binnenuit tot stand gekomen: wat vinden wij typisch Nederlands? Terwijl het er juist om gaat welke *unique selling points* het buitenland bij ons ervaart.'

Weerzinwekkend

Zevenbergen weet waarover hij praat. Het is inmiddels ruim twee jaar geleden dat hij voor zes maanden met zijn vrouw en drie kinderen de wijde wereld introk. Hij wilde eruit, de wereld ontdekken en samen zijn met zijn gezin. Een reis langs de poolcirkel, door Azië en Amerika leverde hem inzicht en inspiratie op. 'Als gezin hebben we gezien dat Nederland op de wereldkaart nauwelijks bestaat. En het milieu is in ons land weliswaar een hot item, maar speelt daarbuiten nauwelijks. Dat zegt veel zo niet alles over de wel-

vaart van ons land. Mijn kinderen hebben de sloppenwijken gezien in Zuid-Amerika en Azië; de armoede daar is weerzinwekkend. In dat licht bezien is milieu een luxeonderwerp.'

Beide inzichten brachten hem een nieuwe missie: mensen stimuleren in betekenisvol ondernemerschap. Daarvoor zoekt Zevenbergen de komende maanden zo'n 50 inspirerende ondernemers die samen een pool vormen, waarbij de ondersteuning bestaat uit mensen en geld. Het model doet denken aan dat van Eckart Wintzen, die na de verkoop van BSO/Origin allerlei duurzame organisaties en doelen hielp met middelen en mankracht. Zevenbergen knikt instemmend. 'Al voor zijn dood hadden wij daar dezelfde, concrete ideeën over. Ik voel nu dat dit ook zonder Eckart mijn bestemming is voor de komende jaren. Zijn gedachtegoed voortzetten? Zo zou je het kunnen noemen, ja.'

Succes verzekerd

Dat deze missie ook voortkomt uit een sterk afgrijzen over hoe de samenleving er nu uitziet, beaamt hij. 'Ik zie veel wat me niet bevalt. Als ik kijk naar hoe het land bestuurd wordt, naar hoe directeurs met hun onderneming omgaan, naar medewerkers die blijven hangen in hun werk terwijl ze ontevreden zijn: het is onbegrijpelijk. Als ik lees dat de helft van de mensen ongelukkig is in hun werk, dan moet daar toch de oorzaak liggen voor onze lage arbeidsproductiviteit? Zet daar als regering dan op in!' Maar kritiek leveren op de overheid vindt hij weinig inspirerend. 'Ik creëer liever mijn eigen kansen en mijn eigen tempo; dat vind ik leuker en positiever.' Daarbij vormen creativiteit, sfeer en energie altijd de basis.

'Het zijn de voorwaarden om te presteren. Als je dan ook nog een visie hebt en een leider die medewerkers motiveert, is succes bijna verzekerd.'

Lijdzzaam toezien

Over leiderschap zijn boeken vol geschreven. Ook Zevenbergen waagt zich regelmatig aan dit onderwerp. 'De theorie is helder: een leider moet transparant zijn, authentiek, charismatisch en visionair. Helaas bestaan zulke mensen in de praktijk nauwelijks. Persoonlijk kan ik genieten van iemand die zijn medewerkers stimuleert, motiveert en ze voorziet van een flinke portie energie.

Wat daar voor nodig is? Een boodschap waar mensen in geloven, zich voor willen inzetten en een bijdrage aan kunnen leveren.' Nog één keer verwijst hij naar onze premier. 'Ik hoor 'm vanochtend praten over de ernst van de crisis, dat we de broekriem moeten aanhalen en dat het ergste nog moet komen. Aangenomen dat hij de waarheid spreekt, vind ik de manier waarop hij zijn boodschap verpakt zo weinig stimulerend. Ik hoor uitsluitend dat het slechter en slechter gaat en dat mijn bijdrage daar geen enkele verandering in brengt. Ik mag vooral lijdzzaam toezien. Moet ik voor dat soort leiders respect hebben? Nee. Maar hij is toch authentiek, hoor ik dan. Absoluut; bij Balkenende is het: *what you see, is what you get. Maar what I get, is not what I need!*' ■

Wij zijn followers
geworden met maar
één streven:
zekerheid